

Nr 134.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1929 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställningar angående anslag dels till polisväsendet i riket och dels till skrivmaterialier och expenser, ved m. m.

(3:e avd.)

I den till riksdagen den 4 januari 1929 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkterna 87 och 92 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag) föreslagit riksdagen

dels att till polisväsendet i riket för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,960,000 kronor;

dels och höja det ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., nu 1,175,000 kronor, med 25,000 kronor till 1,200,000 kronor.

Utredningen i dessa ärenden återfinnes å sid. 375—388 samt 395 och 396 i förenämnda statsrådsprotokoll.

I anledning av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag beslöt 1925 års riksdag omorganisation av rikets polisväsen. Denna omorganisation har därefter fastslagits genom lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om polisväsendet i riket. I anslutning härtill hava samtliga för polisväsendet under femte huvudtiteln avsedda anslag uppförts under en ny avdelning, »polisväsendet». Det tidigare extra förslagsanslaget till särskild polisstyrka på landet har i samband med omorganisationen förändrats till ett extra förslagsanslag, benämnt »polisväsendet i riket». Vidare har i riksstaten — delvis genom utbrytning av vissa belopp från femte huvudtiteln allmänna ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar samt till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. — upptagits ett nytt extra förslagsanslag under rubriken »vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet».

De med omorganisationen sammanhängande anslagsfrågorna behandlades av Kungl. Maj:t i den till 1925 års riksdag avlätna propositionen nr 59 och av riksdagen i skrivelse nr 266, därvid riksdagen åberopade innehållet i andra särskilda utskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 4. På sätt

närmare framgår av dessa handlingar, ansågs anslaget till polisväsendet i riket för budgetåret 1925/1926 böra upptagas till 1,480,000 kronor för användning i huvudsaklig överensstämmelse med i nyssnämnda utskottsutlåtande angivna eller förordade grunder. Anslaget till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet bestämdes för samma tid till 225,000 kronor, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen nr 59 angivna grunder.

Anslaget till polisväsendet i riket var i riksstaten för budgetåret 1926/1927 upptaget med 1,750,000 kronor och anslaget till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet med 459,000 kronor. För budgetåret 1927/1928 voro berörda båda anslag upptagna till 1,640,000 kronor, respektive 464,000 kronor. Motsvarande belopp i riksstaten för budgetperioden 1928/1929 äro 1,800,000 kronor och 725,000 kronor.

De utgifter till olika ändamål, som skulle bestridas från anslaget till polisväsendet i riket, beräknades för budgetåret 1928/1929 på sätt framgår av följande tablå:

Den lokala polisorganisationen å landsbygden	kronor	280,000:—
Retroaktiva pensionsavgifter för extra polismän och fjärdingsmän å landsbygden	»	42,000:—
Landstingens polisväsen.....	»	46,250:—
Reservpolisorganisationen.....	»	260,700:—
Kriminalpolisorganisationen.....	»	240,000:—
Polisskola.....	»	60,000:—
Tidningen »Polisunderrättelser»	»	56,500:—
Centralbyrån för fingeravtryck	»	23,700:—
Gränskontroll.....	»	30,000:—
Till användning enligt förut gällande grunder	»	756,000:—
	Summa kronor	1,795,150:—

För vinnande av skälig marginal avrundades anslaget uppåt till 1,800,000 kronor.

Vid behandlingen av frågan om anslag till polisväsendet i riket för budgetåret 1929/1930 har någon ändring icke ifrågasatts beträffande posterna *retroaktiva pensionsavgifter för extra polismän och fjärdingsmän å landsbygden*, *landstingens polisväsen*, *kriminalpolis-organisationen*, *polisskola* och *gränskontroll*, utan hava dessa poster för budgetåret 1929/1930 upptagits med samma belopp som för innevarande budgetår.

Vad angår posten *den lokala polisorganisationen å landsbygden* har denna post, med hänsyn till att statsbidraget enligt den av riksdagen godtagna planen för genomförande av 1925 års polislagstiftning skulle ökas med 70,000 kronor för vart och ett av vissa övergångsår, föreslagits att höjas från 280,000 kronor till 350,000 kronor.

Ifråga om anslagsposten till *reservpolis-organisationen* har jämväl en höjning ifrågasatts för budgetåret 1929/1930. Denna höjning är beroende

på att Stockholms stad på grund av fortsatt ökning av folkmängden har att från och med ingången av år 1929 tillhandahålla ytterligare 1 reservpolisman. Utgiftsposten i fråga har upptagits till (260,700 + 1,200) 261,900 kronor.

Även anslagsposterna till utgivande av tidningen »*Polisunderrättelser*» och till bestridande av kostnaden för upprätthållande av *centralbyrån för fingeravtryck* hava föreslagits att höjas, den förra från 56,500 kronor till 60,000 kronor och den senare från 23,700 kronor till 24,000 kronor.

Den föreslagna höjningen motiveras i förra fallet med att priset för tryckningen av tidningen ökats med omkring 10 procent och i senare fallet därmed att en befattningshavare vid centralbyrån äger rätt till löneförhöjning å 300 kronor under nästa budgetår.

Vad slutligen angår beräkningen av *det belopp av anslaget till polisväsendet, som bör utgå enligt tidigare gällande grunder*, har detta av skäl, som angivas å sid. 383—385 i statsrådsprotokollet, ansetts böra bestämmas till 845,000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle beräkningen av anslaget till polisväsendet i riket för budgetåret 1929/1930 te sig på sätt framgår av följande tablå:

Den lokala polisorganisationen å landsbygden	kronor	350,000: —
Retroaktiva pensionsavgifter för extra polismän och fjärdingsmän å landsbygden	»	42,000: —
Landstingens polisväsen	»	46,250: —
Reservpolisorganisationen	»	261,900: —
Kriminalpolisorganisationen	»	240,000: —
Polisskola	»	60,000: —
Tidningen » <i>Polisunderrättelser</i> »	»	60,000: —
Centralbyrån för fingeravtryck	»	24,000: —
Gränskontroll	»	30,000: —
Till användning enligt förut gällande grunder	»	845,000: —
	Summa kronor	1,959,150: —

Med någon avrundning har anslaget med dessa utgångspunkter ansetts kunna bestämmas till 1,960,000 kronor. Emellertid har förslaget rörande överståthållarämbetets organisation beräknats medföra någon modifikation i belastningen å anslaget (beträffande utgifterna för polisskolan). Denna inverkan är emellertid mycket obetydlig i förhållande till anslagets slutsumma och har därför synts icke behöva inverka på anslagsbeloppet. — Det föreslagna anslaget innefattar, vid en jämförelse med anslaget för budgetåret 1928/1929 å 1,800,000 kronor, en ökning med 160,000 kronor.

Från femte huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. bestridas *dels* expenskostnader för socialdepartementet,

socialstyrelsen, medicinalstyrelsen, överståthållarämbetets kansli och länsstyrelserna, dels ock kostnader för åtskilliga andra expensändamål, nämligen bland annat vissa expensutgifter för fattigvårdskonsulenterna, vissa extra telefonkostnader för förste provinsialläkare, ersättning till landsfogdar för hyra samt för städning, uppvärmning och belysning av tjänstelokal, ersättning åt häradskrivare för telefonavgifter samt kostnader för bindning genom riksräkenskapsverkets försorg av sådana räkenskapshandlingar, vilka antagas komma att bliva bevarade för framtiden. Från anslaget bestridas därjämte från och med budgetåret 1925/1926 förekommande kostnader för möblering av landshövdingbostäder enligt av 1925 års riksdag godkända grunder.

Från och med budgetåret 1924/1925 har Kungl. Maj:t i enlighet med det förslag i fråga om åtgärder för nedbringande av de olika huvudtitlarnas allmänna expensanslag, som omförmäldes i 1924 års statsverksproposition (»Utgifterna: För flera huvudtitlar gemensamma frågor», sid. 5—8) och som av riksdagen lämnades utan erinran, plägat för de ämbetsmyndigheter, som äga att anlita anslagen för sina expensutgifters bestridande, fastställa vissa maximibelopp för sådana utgifter, som äro av natur att kunna begränsas. För femte huvudtitelns vidkommande har Kungl. Maj:t sålunda för varje budgetår från och med 1924/1925 fastställt fördelning av utgiftsbeloppen för departementet och förenämnda centrala ämbetsverk ävensom överståthållarämbetets kansli och länsstyrelserna på särskilda utgiftsposter, varvid vissa poster bestämts till maximibelopp och övriga poster förslagsvis beräknats.

Anslaget i fråga var för vardera av budgetåren 1924/1925 och 1925/1926 i riksstaten upptaget till 1,200,000 kronor. För därefter närmast följande två budgetår blev anslaget på grund av överskridanden höjt, för budgetåret 1926/1927 till 1,375,000 kronor och för budgetåret 1927/1928 till 1,450,000 kronor.

En sänkning av anslagsbeloppet vidtogs däremot för budgetperioden 1928/1929. Detta sammanhänge med den av 1928 års riksdag beslutade omläggningen av sättet för bestridande av kostnaderna för avlöande av icke-ordinarie personal vid länsstyrelserna, vilken omläggning innebar, att dessa kostnader från och med perioden 1928/1929 skulle i sin helhet bestridas från den i staten för befattningshavare vid länsstyrelserna uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. och att i följd därav nu förevarande anslag icke vidare skulle, såsom dittills varit fallet, tagas i anspråk för länsstyrelsernas kostnader för renskrivning och tillfälliga arbetsbiträden. I anslutning därtill skedde en nedläggning av anslaget med ett belopp av 275,000 kronor, vilket belopp i runt tal motsvarade vad som under budgetåret 1927—1928 från anslaget sammanlagt ställts till förfogande för sistnämnda ändamål. Anslaget upptogs i enlighet därmed för budgetåret 1928/1929 till (1,450,000—275,000) 1,175,000 kronor.

Beträffande sist avsedda budgetår har Kungl. Maj:t genom beslut den 4 maj 1928 fastställt fördelning av expensutgifterna för departementet och för berörda centrala verk samt överståthållarämbetets kansli och länsstyrelserna. För länsstyrelsernas vidkommande uppgår sammanlagda beloppet av anvisade och förslagsvis beräknade utgiftsposter till 875,900 kronor, i vilken summa ej ingå kostnader för möblering av landshövdingbostäder. Beräknade och såsom maximibelopp anvisade expensposter för departementet, de centrala verken och överståthållarämbetets kansli utgöra sammanlagt 168,700 kronor, eller tillhopa med summan för länsstyrelserna 1,044,600 kronor. Till eventuellt erforderliga förstärkningar under löpande budgetår av nyss angivna, såsom maximibelopp anvisade medel, till förekommande kostnader för möblering av landshövdingbostäder samt till övriga, i det föregående omförmälda ändamål, för vilka anslaget är avsett, finnes sålunda å anslaget för innevarande budgetår ett belopp av 130,400 kronor.

Medelsbehovet för nästa budgetår har syntts departementschefen i stort sett kunna beräknas med ledning av nyss angivna siffror. Ett genomförande av löneregleringen för överståthållarämbetet skulle emellertid medföra viss ökning av belastningen å förevarande anslag. Med hänsyn bland annat härtill har vid anslagsbeloppets beräkning ansetts lämpligt att avrunda anslaget något uppåt. Anslaget har sålunda syntts böra bestämmas till 1,200,000 kronor.

Kungl. Maj:ts under nu förevarande punkter av femte huvudtiteln framlagda förslag hava icke givit utskottet anledning till annan erinran än att utskottet med hänsyn till sin i utlåtande nr 133 angivna ståndpunkt till Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till överståthållarämbetet m. m. funnit det av Kungl. Maj:t äskade anslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. böra nedsättas med 25,000 kronor. Anslaget ifråga torde sålunda böra upptagas med oförändrat belopp.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må

- a) till polisväsendet i riket för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,960,000 kronor; samt
- b) i riksstaten upptaga ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. med oförändrat belopp, 1,175,000 kronor.

Stockholm den 24 maj 1929.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtande nr 133.
